

DNR: 2023/186

Handläggare: Anna Nyström
Telefon: 08-508 460 92

Till Stockholms Stadshus AB
Claes Magnusson

Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Sammanfattning

Stockholms Stadshus AB har remitterat Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader till SISAB för yttrande. Boverket föreslår nya föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader. De föreslagna föreskrifterna preciserar det tekniska egenskapskravet i 3 kap. 10 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det vid användning eller drift inte innebär oacceptabel risk för olyckor. I detta remissvar framförs synpunkter kring de aspekter som hänger samman med SISAB:s arbete med utbildningsmiljöer.

Ebba Agerman
VD

Remissen

Boverket föreslår nya föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader. De föreslagna föreskrifterna preciserar det tekniska egenskapskravet i 3 kap. 10 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det vid användning eller drift inte innebär oacceptabel risk för olyckor. Förslaget till nya föreskrifter – som har tre kapitel – bygger på en ny regelmodell för Boverkets byggregler. Regelmodellen har arbetats fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Boverket, att se över bygg- och konstruktionsreglerna.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om säkerhet vid användning i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR. Den nya författningen föreslås ha en övergångstid om ett år.

Den största förändringen med förslaget är att ansvar som tidigare legat på myndighet nu förflyttas från myndighet till sektorn. Det gäller verktyg för efterlevnad, verifieringsmetoder samt vägledningar. Boverket kommer dock fortsatt tillhandahålla vägledning om bygg- och konstruktionsreglerna samt svara för legala strukturer.

SISAB:s synpunkter

Allmänt om förslaget

SISAB välkomnar Boverkets översyn utifrån satsningen Möjligheternas byggregler och instämmer i att Boverkets byggregler är en regelsamling med delvis dubbelskrivningar och att samlingen delvis utgör en sammanställning av krav som anges i andra kravställande direktiv.

SISAB uppskattar att allmänna råd till Boverkets byggregler idag har utdrag ur lagar och förordningar och att de innehåller vägledande information. Definitioner av termer i föreskrifterna samt upplysningar om när vissa krav i Boverkets byggregler bör tillämpas med hänvisningar till andra föreskrifter är ett starkt stöd för byggherrar. I och med föreslagen förändring kommer byggherrar överta ansvaret för att ajourhålla de egna kravställningarna med referens till aktuella lagar, förordningar mm.

SISAB ser därmed att förslaget kommer att ställa högre krav på byggherrar och projekterande konsulter och entreprenörers kompetens och kapacitet för att säkerställa att utförandet sker med rätt kvalitet. SISAB ser dock för egen del att bolaget har en organisation och systematik för att säkerställa rätt kvalitet och säkra byggnader.

Byggnadsnämnderna får enligt förslaget ett utökat ansvar för kontroll av mindre avvikelser.

SISAB ställer sig bakom att de kostnadseffektiva lösningar som lyfts i förslaget kan komma att bidra till att förbättra produktiviteten och pressa byggkostnaderna.

SISAB ser också möjlighet att ytterligare reducera krav i Boverkets byggregler som är omhändertagna i andra regelverk såsom exempelvis maskindirektivet och regelverk avseende golvlutning i dusch.

SISAB som ansvarig för förvaltning och byggande av förskole- och skollokaler konstaterar att säkra lokaler är grundläggande. Här vill SISAB lyfta att det i ett regelverk kan underlätta en likvärdig hantering om kravställningen är tydlig. Nedan lyfts ett par exempel på områden där det är särskilt viktigt att det finns en tydlighet i krav.

Trappor och ramper

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning, s.10.

Trappor och ramper

5 § Trappor och ramper ska vara utformade så att personer kan förflytta sig säkert.

6 § Öppningar mellan plansteg och andra öppningar i trappor ska vara utformade så att barn inte kan falla igenom eller fastna i dem.

SISAB ser att kravställningar formulerade i enlighet med ovan hänskjuter ansvaret för en mycket väsentlig kravställning till byggherren.

Skyddsanordningar mot fallande is och snö

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning, s.12.

Skyddsanordningar mot fallande is och snö

24 § Skyddsanordningar mot fallande is och snö ska finnas vid byggnaders entréer om det finns särskilda risker för personskador till följd av fallande is och snö från taket.

SISAB kan se utmaningar med generella uttryck som "särskild risk", "tillräcklig täthet", "på ett ansvarsfullt sätt" och ser att dessa skrivningar möjligen kan komma att vara för svagt formulerade för att främja en bra branschstandard.

Hällskydd

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning, s.50.

"Utredningen har visat att hällskydd ofta inte installeras/monteras eller tas bort efter installation och regeln bedöms därför inte vara ändamålsenlig",

SISAB delar Boverkets bedömning att skolanordnaren själv förutses ha incitament att arbeta med fysisk och organisatorisk säkerhet i sin verksamhet och därmed ställa krav på exempelvis hällskydd och att det utifrån detta inte är nödvändigt att detta regleras i en föreskrift. Detta förutsätter dock ett generellt stort ansvarstagande för byggherrar och kontroll av utövaren att detta säkerställs. Det skulle därför kunna övervägas att en sådan föreskrift för väsentlig skyddsutrustning för vissa lokaltyper ändå behålls.

Barnsäkerhetsanordning

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning, s.51.

"Provningsmetoder för att säkerställa en barnsäkerhetsanordnings tillförlitlighet finns exempelvis i standarden SS-EN 16281 för öppningsbegränsande beslag för fönster och balkongdörrar".

SISAB anser att det är otydligt om denna text ingår i det nya förslaget, det vill säga att den kommer innefatta en hänvisning till standard.